

# دوو سرودی کيوي

1980

له م شهرحي دهردي غوريه ته، له م سؤزي هيچره ته  
دل په ننگه بي به ئاوو به چاوا بكا عبور  
ناني



## كۆچ

★ سەرت بەخشیی بەرەشەباو ئەویش کردی:

بە ساباتی ئەو لووتکانەى

بەسەر پێدەشتی ئاوینەى دلدارانا

ئەیان پوانى

نەتئەزانى؟!

نەتئەزانى.. سەرت گەوالە ھەوریکە

ژانى رەھیلەو.. کورژنى <sup>(1)</sup> برووسکەکان پائەژەنى؟

نەتئەزانى .. ئەبى بچیتە تاریکیى

چاوانتەوہو.. گریانى خۆت داگیر سینی؟!

وا تۆى ئەویست!

"پەرى" بەتەنیا شەونمى بزەى لیوى مانگە شەوو

دلۆبى گۆى ورشەدارى مەمكى نییە..

مژینی دەمى ئارەزووت دامرکینی!

پەرى.. بەتەنیا فەلبەزەى

لەشیک نییە..

بینى پیاوہتى پێوہنیى..

بیخۆیتەوہو.. بیخۆیتەوہو..

تا تېر ئەبى و لەسەر گازى پىشت بىكەوى و  
 بلىي: ئۇخەى حەسامەوہو  
 ئەستېرەيەكم دلتيا لەجرىوہى  
 داھاتووم و خەو ئەبىنم..  
 ئەستېرەم و.. ئەبمە بازنى لەدەستى  
 -پەرى خان-دا و.. بلىي:  
 وەرزی فرىشتەيەو..  
 كۆتايى ھات.. رشانەوہى سەرزەمىنم  
 نەء.. پەرى خان.. تريفەكەى ئەشبى بەگپ  
 نەشبى بەگپ.. ئەتسوتىنى!  
 ئەتسوتىنى و.. خۇلەمىشى ئىسقانىشت  
 ئەدا بەدەم زىيانەوہ..  
 نەء.. پەرى خان.. ئەشبى بە خاچ و پياوہتيت  
 بە بزمارى پەنجەگانى  
 لەسەر سنگى دائەكوتى!  
 بۇ.. پەرى خان.. فەرھاد زۆرہ..  
 بەلام كىيە ئەژنۇ بە بىستون دا ئەداو،  
 رووى ئاو بەرہو  
 ئەو زەويانە وەرئەگىرى  
 كە مىروولەى ويرانە خاك.. تىيان ئەدا؟!  
 \*لەم دەمەدا.. ھاوپىرکردن<sup>(2)</sup>.. لەنيوانى  
 شەو خۇى و.. تاريكەشەوہدا.. چاوى ئەوئ

چاوی دوزوی تهماشاکه‌ی،  
 بکا به‌ده‌زیی هه‌نگاوی نه‌و رییه‌وه..  
 که ئیش ته‌قه‌لی ده‌روونی تی هه‌ئه‌دا  
 ئیش نه‌توانی دالده‌ت بدا..  
 ئیش.. نه‌زانی مالی به‌ربه‌یان له‌کوئییه  
 ملی کام ریگایان نه‌گری و چ گیژهنی،  
 نه‌پچیته‌ ناو ده‌روونی شه‌که‌تته‌وه‌و،  
 به‌ربینی قوربانیت له‌کام قولاپ  
 گیر نه‌که‌یتو.. به‌کام ته‌وریان،  
 شپرزهییت.. نه‌بریتته‌وه؟!  
 \*وا پهری خان به‌ره‌و زهنویر<sup>(3)</sup> له‌که‌ژاوه‌ی  
 به‌هاریکدا.. که‌وتۆته‌ پڕ  
 هه‌رچی باخه‌ له‌گه‌ئاییه.  
 هه‌رچی دار به‌رووی که‌ژانه  
 مه‌نزل..  
 مه‌نزل..  
 له‌گه‌ل نه‌ودا.. ره‌گه‌کانیان نه‌گوینه‌وه.  
 نه‌رخه‌وانی نه‌ما خو‌ی نه‌کا به‌چه‌تری  
 سه‌ر سه‌ری نه‌و  
 به‌تارای نه‌و.  
 رووباره‌کان له‌پیشیان‌ه‌وه "سیروان" ه‌و  
 شوین پیی که‌ژاوه‌ هه‌ئه‌گرن.

شەپۆلەكان. ئاۋىنەى پېش دەمى بووكن  
سىماى ھەزار سەرچاۋەيان ھەلگرتووہ..  
پەرى خان.. رۆى.. دوو ئاۋانىش.. لەگەلئايە  
ۋا گويم.. لئيه..

لەھەلپەركىي شايى بەفرا  
لەسەرچۆپى گوللەدا..

لەكۆرى سەماى - باليى - پشكۆكاندا  
لەنيوانى ماچى گول و ھەلئودىرىنى

گە

لا

كاندا..

لەنيوانى ھاژەى دل و پۆخى تەنيانى ئىۋاراندا

يەك.. يەك ئەلئىن

\*پەرى خان.. رۆى

"كانى"م.. لەمن ئەخواتەوہو

لەسپىنەى بنى مندا

رەنگى زيويىنى ئەو ھەلدى

لەنيوان مەمانى ئەودا.. ھەلئەقولئيم..

ھەلئوقولئيم. شوين مژىنى دەمى فەرھادەكەى ئەوہ

كە وشك بووم

وشك ئەبى.

پەرى خان.. رۆى.. رۆيشتنى من چارەنوووسەو

وا له مابېنى مه ماندا هه ئه قولى  
\*من بالندهى سهر دره ختى  
له شى سهوزى  
پهرى خان بووم  
له سهر ليوى  
هیلانهى دهنگم دروست کرد  
که له نجهى کرد  
من بالم گرت  
پهرى خان پړوى.. نه پړوم ئیتر  
هه ئفرینم.. خوئ له بالم ئه کاته وه..  
خوشه ویستیى  
هیلانه که م جئ نه هیلئ  
نه پړوم.. نابئ بنیشمه وه!  
\*پهرى خان پړوى.. بنار پروت بوو.  
\*بوچى ئه پروا.. رانا وهستئ،  
هه تا توپژالى برینى گولله کانى دینه وهیه ک  
دهبا نه پروا پشوویه ک بات!  
\*پهرى خان پړوى.. من گویم لئ بوو  
تارماپیه ک..  
که له شیوهى دوو پشکى بالدارا بوو  
که له شیوهى کولله یه کی ئاگرینیى  
شاخدارا بوو

ۋاي پى ئەۋت:  
 \*ئەبى فەرھادەكەت من بىم  
 ئەۋىش نەبىم! لەدوو مەمك  
 مەمكى بۇ من  
 لەدوو ماچدا.. ماچى بۇ من  
 \*پەرى خان رۇى.. كۆچى پەرى بۇ ئەۋە بوو  
 ھەردوو مەمكى و.. دوو ماچەكەى  
 بۇ فەرھاد بى!  
 \*بىر كەرەھ.. پەرى شەپۇل  
 لەكتىبى زەرىي سەرەتا.. ھەئبەرەھ  
 ئەمە كۆچى چىپاكانەو.. دەم و چاۋى "پەرى خان" ىش  
 ئاسمانىكە  
 بالدارىكە  
 روبرىكە..  
 ناۋنىشانى ھەمووتانى لەبىنىنيا ھەلگرتووہ..  
 ئەيباۋ ئەيبا  
 ھەتا ئەيدا بەدەم گفەى زىرانەۋە  
 ئىستە زىران لەناۋ دەنگيا  
 يەك لەدۋاى يەك  
 ناۋى ھەموو خنكاۋەگان ئەنووسىت و  
 ئەينى بە ناۋچەۋانى خۆرەۋە.  
 \*تۆ نامادەى كەبخنىكى تاپەرى خان



ھەردوو مەمكى و.. دوو ماچەكەى

بۇ فەرھاد بى؟!

.....  
.....  
.....

★سەرت

بەخشیى بە رەشەباو،

شەو سوارىك بوو

لە پاشكۆى تارىكىى خۆیدا ھەئىگرتى:

★لەسەر پشتى ئەسپى قەترانىى ئەم شەو

كۆچ و بارى ھەرچى دئدارى رەوئندە دابەستراو.

گۆرانىەك لەسەر زارى

لقو پۆپە

دەنگدانەوہى لەئاسۆدا

لەناو سىنەى چەمەكاندا

ئەبنە چىرۆك.. ئەبنە داستان:

"كۆچى يارمان.. كۆچى سوورى ھەئالەئەيە

كۆچى بەفرى فرىشتەيە..

بەھارەو.. خىل بەرەو ژوورە

خىل: چرايە

چرا: چاوى داگىرساوى

ژوور سەرى پەرى لەيلايە..

خىل ئىمەين و.. ئەم دنيايەش بۇ لەيلايە

تۆيش چيت ئەوى؟!  
 \*ئىۋەم.. ئەوى  
 من ھاتووم و نانى شەوم  
 تىشۋى رېگەى پەرى خانە  
 من ھاتووم و نازارى خۆم رائەخەم،  
 تەمى تەنبايى و ھەزارىيم..  
 ئەدەم بەسەرى بلىندى پەرى خان دا.  
 من تاراي ئەوم لەتالى دەنگى چنى  
 كەھاوارى نىرگزەچار  
 لەئاوايى ئاگرەوہ.. بۆى ھىنابووم  
 فىرى كردم:  
 بەمشت لەرزەى بومەلەرزە  
 دەربىنەم و بىكەم بەقورگى ھەزاراندا:  
 ھەزارىنە!  
 كۆچى ئىۋە.. سەرقافلەى برسپىتى بن  
 لەگەلتانەم.  
 كۆچى ئىۋە.. بارگەى خەمى  
 زەردو سوورى تيا بخەن و  
 دەستى درەختى بى ئاوى تىدا بگرن  
 لەگەلتانەم..  
 خۆشەويستىيم: لەكازىۋەى ھۆرەتانا  
 سەردەردىنى و.. ئەبى بە پەلەى

گەنم و جۇى ئارەق كىردووى لەشى ئىۋە.  
گۆلە گەنمى ھەرچى وشەى ناو دەفتەرى چاومە  
لەھىلاكىى بازووتانا سەوز ئەبى.  
ئىۋە چاۋن  
ئەچنە ناو چاۋى منەۋە.  
ھەژارىينە  
لەھەرلایەك رەگ و رېشەى ئىۋەم بىنى  
سەرم لە پائىيا داکووتى  
لەھەر شوئىنى  
شەپۆلتان دا.. كەنارتان بووم.  
كەنارېش بوون.. شەپۆلتان بووم.  
\*من كەھاتم  
باران نەنووست و نەنووستم  
-من نانووم و خەوئەبىنم-  
باران  
نەنووست و  
نەنووستم.  
باران لىۋى نمەى  
نا بە گۆنەى  
ھەئبەستىكى ئاۋارەۋە  
كەتىنوئىتى ئەيھۆنىۋە..  
برسىتىى من.. ئەيخوئىندەۋە

"هه موو خویندنه وهی بارانی  
 ئاسمانی بینینی ئەوی  
 هه وو نووسینی هه تاوی  
 گینگلی شهوی درێژو  
 رېبوارانی سهر زمانی  
 ناو ده می نه ههنگی ئەوی.  
 \* "کۆچی زریان.. له وکاته وه دهستی پیکرد  
 که جوگه له. له سهر چاوه و  
 رووبار له زه ریا یاخی بوو..  
 کۆچی زریان.. له و رۆژه وه دهستی پیکرد..  
 که شمشیری بروسکه کان  
 ئەچوون به گز هه وری تالداو  
 داوای چاوی جوانی گه لاویژیان ئەکرد!"  
 باران نه نووست و نه نووستم  
 -من ئەشنوووم و خه و نابینم-  
 باران.. دایکرد  
 وشه م.. دایکرد  
 با.. هه ئیکرد  
 سه رم.. دایه  
 سه رم خسته سه ر په وه زی<sup>(4)</sup>  
 به پیوه وه ستاوی سه ر شاخ  
 په وه زی.. به رزه و.. ته ماشای دامینی سووری،

پەرى خانى، شىرىن ئەكات  
دامىنى سوور. خۇى ھەئناكات  
كاتى ئەروا.. ئەستىرەكان لەدوايەوہ  
لاوك ئەئىن  
كاتى ئەروا.. برىنەكان  
لەرەشەئەكى تىكەئى  
نىوان گول و خولەمىشدا  
ھەئەپەرن!  
\*ھۆ.. پەرى خان  
باران ئەزانى.. بارىنم  
لەناو خىوہتى شەوگارى غەرىبىما  
چۆن دائەكات؟!  
ئەو ئەزانى.. چىم پى ئەئىو.. چى پى ئەئىم!  
ئەو ئەزانى  
من لەكام پەئە ھەورەوہ..  
برووسكەى خۆم بۆ ھىئاوہ.  
ئەو ئەزانى .. ھەئەئى ئاخەكانى سنگم  
لەكام بەرزايىدا بەستى  
ئەو ئەزانى.. لەسەر لىوارى پەنجەرەى  
كام خەونەوہ  
كۆترى سىماى مندالەكان بۆم ئەخوئىن!  
"دەستيان وەكوو پەلكە گىاي سەر"

كەنارى ئاويكى خەمناك  
 دريژ ئەكەن  
 چۆن ئەمگەنى؟!  
 \*دايە ئەبى جاريكىتر بە سەك ھەلمبگريتهوه!  
 لەدايك بوونى ئەمجارەم  
 ئەبى دويىت لەبار بەرپت.  
 دايە ھەز ئەكەم.. زىندووېم  
 بە زىندووېي  
 لاوانەوتم گوى لى بى!  
 لاوانەوتم.. ئەو بالئەدى گريانەيە  
 بەدەنووك لەناو پېلومدا.  
 دەنك.. دەنك..  
 فرميسكەكان ھەلئەگرپتو،  
 ورد.. ورد.. چينەي پشكنينى..  
 لەنەھينى ناوہووم دا.. ئەگەرپتو  
 ژانەكان.. ئەدۇزپتەوہ..  
 لاوانەوتم.. قولپى تەنياييم سەرئەخا  
 بو سەر نيگاي ئەم سەدەيە.  
 لاوانەوتم.. بەخۇيەوہ ئەمنووسينىو  
 بەرم ناداو.. بەرى نادەم  
 تا ئاويتهى ناو قولپى يەكترى ئەبين  
 ھەتا ئەمرين!.

با گویم لى بىت.. لاوانهومت:  
 وهك منداليم..  
 سهرم ئەخاتە سەر رانى  
 خۆشەويستى بى كۆتاييت.  
 وهك منداليم.. وەنەوز لەناو كۆشتا ئەدەم  
 توخوا.. دايە بملاوينە لاي لايەكەت بگىرەوہ..  
 بملاوينە.. بملاوينە  
 تەماشاکە: كە ئا و ئەروات  
 پەلى ھەموو درەختەگان  
 شوپن بۆ ماچ!  
 دە ماچم كە.. من ئاوى تۆم  
 ئاوى تۆ نىم؟!  
 ئەى من تالى ئەو رنووى قزمت نىم  
 كە ھەوارى بىكەسىيەو  
 خورى تەشىبى زەمانىكە  
 زام ئەيرىسى.. ئەيكا بە پەردەى  
 سەر چرپاي بووكى ناكام؟!  
 تەشىت بادە.. ئەوہ سەرى گلۆلەى ژانەكەم  
 لىت ون نەپم..  
 \*تەماشاکەو. بمبىنەوہ..  
 لەو ھەورە دام.. كە مندالى لى ئەبارى  
 لەو ھەورە دام.. كەپەرى خان

سواری که ژاوه‌کە‌ی بووهو..  
 به ئاوزه‌نگی چه‌خماخه‌کان  
 ئەدا له بن سکی ئەسپو.. نیسکه (5) ئەگاو  
 هی‌نده نابات  
 له‌بازنه‌ی ئەم زه‌مانه‌ ده‌رئه‌په‌رئو  
 ئەئێ: کاتی.. غاری  
 ده‌نگو بلیسه‌و.. شه‌پۆله  
 کاتی غاره‌.. غاره‌.. غاره‌..  
 \*ده‌س به‌رنه‌ده‌ی هه‌له‌مووته (6)  
 ده‌س به‌رنه‌ده‌ی هه‌وراز پووته  
 ئەم هه‌ورازه‌.. به‌رازیکه  
 شفره‌کانی خۆی چاندوو  
 پێ شفره‌یه.  
 به‌ته‌نیا ئەم تووله‌پێیه‌ جیگه‌ی غاره  
 ده‌س به‌رنه‌ده‌ی  
 مه‌لاس.. مه‌لاس.. چی‌ به‌ره‌وه  
 ده‌س به‌رنه‌ده‌ی!  
 \*کێ ئەزانێ جاریکی تر ئەتبینمه‌وه؟!  
 جاریکی تر ده‌نگم سه‌ر ئەکاته‌وه سه‌ر  
 سه‌ری کاسی گوێگرتنت؟!  
 له‌م وه‌رزهدا.. که‌ خێل به‌ره‌و زه‌نوی‌ر ئەروا  
 له‌م وه‌رزهدا.. که‌هه‌ناسه‌م



سىروان لەگەڵ خۆیدا ئەيبا  
 ئەيبا وەكوو ئەو چلانەى  
 بەشويىن لقو پۆپدا ئەگرين!  
 ئەيبا وەكوو.. ئەو چۆلەكە خنكاوانەى  
 نە خوینديان و نە تەماشای دنيايان كرد!  
 كى ئەزانى ئەتبنمەوه؟!  
 تا لە زەنى (7) نىگاكانت بچۆمەوهو بلىم ئوخەى،  
 ون نەبوويت و گەرايتەوه  
 ئەزانى بۆ؟!  
 من داىكتم  
 ھەر ئاوى كانىيى چاوى تۆ لای من ئاوه  
 ھەر خۆشەويستىيى شارى تۆ  
 لای من خۆشەويستىيى ناوه.  
 \*كە جىم ھىشتووى  
 بۆ ئەوھىە جىت نەھىلم!  
 كەى وا نەبووم  
 باران..  
 نانوى و  
 منىش نانووم  
 كەى وا نەبووم؟!  
 "شويىنەوارى دارستانىكى سووتاوهو پەل ئەكوتى  
 بۆ درەختى يادەكانى

ھەر لەویدا.. گریان گەلای ئەو یادانە  
 لەبەر ترووسکەى ساباتی شەوگاریکدا..  
 ئەشواتەوہ..  
 کہ من شایەتى کوژراوو نہ کوژراویم"  
 ئیوہ ئەلین: بیرکەرەوہ.  
 منیش ئەلیم: بیرکەنەوہ.  
 باران نەنووستو.. نەنووستم.  
 کاتی ھاتی و لەگەل خۆتا ئەو شەوانەت ھینایەوہ  
 کہ پیکەوہ لەبەن سێبەرى ئاواتى درەختیکدا..  
 لەگەل ھەزارى دنیاىا دائەنیشتىن..  
 خەو.. رەنگاوپرەنگ.. لەدلما نا یاریی ئەکرد.  
 ئەمانبىنى: بەفرى سەوزیان تیا ئەبارى  
 ئەمانبىنى: با.. رەنگدارە  
 شینە، مۆرە..  
 لەپەك كاتا.. ئەمانبىنى:  
 دىجلە.. چاومان ئەخواتەوہو  
 زرىبارىش گوى رائەگرى.  
 لەپەك كاتدا.. ھەتاو بووین و سېبەرىش بووین  
 لەپەك كاتدا.. پیکەنین و گریانیش بووین.  
 باران  
 نەنووستو نەنووستم.  
 شەوگار پۆژ بوو.. پۆژیش شەوگار..

باران ئەيوت:  
\*بۇ ئەوھى گۈلە گەنمىك  
لەناو لەشى ھەتاوھە..  
سەر دەرېيىنى دەستى تانگۇي  
شەمال بگرئى و پېيىكەنى  
ئەبى جارىك لەناو ھەئما  
تووانەوھى خۇم بېينم و  
جاريكى تر لەبارينما.. ژيانەوھ!  
منيش ئەم وت:  
\*من لەتۆوھ فيربووم كە چۆن  
مەرگم بکەمە پېپليکەو  
داھاتوومى پيا سەربخەم!  
باران نەنووست و نەنووستم  
كاتى ھاتى و.. خەوھكانت.. خەوھكانم  
رەوانەوھ..  
ھەر دەنكى رەنگى كەوتە ژيىر  
پيلاويكى ئاسنەوھ..  
كوژانەوھ.. خەونەكانمان.. وەك گول ئەستېرە  
ساتى بوو..  
كوژانەوھ..  
كاتى ھاتى و لەگەل خۇتا  
ويىنەى شيرينت بۇ ھينام

شیرین وایه؟!

شیرین تهنیا یهك شیرینه

شیرین وایه؟!

تۆ بیبینه.. ئەم شیرینه.. دەستەکانی

لی

بۆ

تە

وہ..

چاوەکانی لەگەڵ پیلووی:

جو

ئی

بۆ

تە

وہ.

تۆ بیبینه لیوی نافری و ناگاتە من؟!

کوا شیرینه؟!

\*فەرھاد شیرینی وات ئەوی؟!

\*فەرھاد رووباریکت ئەوی

درەختی خۆی بخنکینی؟!

\*فەرھاد.. بالداریکت ئەوی

ھیلانە ی خۆی بشیوینی و

رازی بی بەوەی کە نەفری؟!

سهرم به خشیی به باران و نهویش کردی  
به لافاوی و رژانییه نهو  
دۆل و ههردو که ژانه وه..  
که نهههنگیان تیا قووت نهدا  
باران نهنووست و  
نهنووستم.  
سهرم.. سهنگه ری بوو نهفپی و  
له گه ل-با-دا به پینه که وت.  
نهوسا پریم کرد به دلماو هاویشتمه ناو:  
لافاو وه..  
\*لافاو.. بیبه  
نهو ناهیلئ و نهوز بدهی  
لافاو.. بیبه  
نهو ناهیلئ سه ری فه رها دکوژ، بنری به:  
له شی سپی شیرینه وه..  
\*شه و سواریک بوو..  
له پاشکۆی تاریکیی خۆیدا سواری کردم  
من مردم و من نه مردم!  
\*دهس بهرنه دهی  
کاتی غارکردنی مه رگه  
دهس بهرنه دهی  
نالیروه.. شاری مردن وهک دووریشه،

نزيكيشه!  
 دەس بەرنە دەي!  
 \* لەتە نووری گيژەندام و ئەم سەدەيه  
 گيژم ئەدا.  
 \* لەگيژەندا.. هەلويستی خۆت بدۆزەوه  
 \* ئەم گيژەنه.. سوورانه وهی  
 ترسه به دەوری مردندا..  
 لەم جییه دا.. کەشتیکە ی نووح  
 سەر بەرەو ژێر ئەبیتە وه..  
 لەم جییه دا  
 ئاو.. هەناسە  
 لەسنگی خنکاودا ئەدا  
 کە ی "سوند باد" گەشتۆتە ئەم گيژەنه  
 کە ی؟! کە ی!  
 "بەلپواری مەرگی مندا پياسە ئەکەن  
 وا ئەخنکیم.. ئەمبینن و بەلام باسی  
 خنکاو ئەکەن  
 دەرم بێن! پياسە ی ئەو سەر تەواوناکەن  
 من ئەخنکیم..  
 دەرم بێن! دەرم بێن!"  
 \*کێ هەناسە ی هیچ خنکاوی هەلئەمزی؟!  
 ئە ی هاواری خنکاوهکان

كى دى لەئىۋە بېرسى  
ئەمە زىمانى، خىنكى  
ئەستىرەيەو، شايى زەلگاو  
\*ئەمە سەردەمى كۆچى پروبارو پەرى خانە  
ئەى پەرى خان!  
ھەردوو دەستەم.. سەۋلى  
ناو كەشتىي پەۋەندى  
نىگاي تۆيە..  
لەنىگاتا من خەلۋەتم..  
لەنىگاتا من گۇرانىي  
ئەو رەزانەم ھىشۋى وەرزى  
بەخشندەيى زەمىن ئەگرن.  
ئەى پەرىخان! زەمىن تۆيتو  
تۆ زەمىنى.  
ئەى پەرى خان! لىم گەپى با:  
سەماى مردن لەسەر ئەو لووتكانە بكەم  
كە بەترس داپۇشراون.  
لىم گەپى با.. ئەم كىپەيە  
لەئۇپەرىتى.. سووتانا  
دەس بكاتە مى جەپراوى ناو پەتم.  
لىم گەپى با:  
لەسەر شانۋى پەراسۋى خۇم

حالم لى بى،  
به گرپهوه.. بچمه ناو دلى يهزدان،  
ئەو راستىيە.. بدۆزمەوه  
كە لەخولياى،  
نەسرەوتى ناو سەرما ئەژى  
لېم گەپى با.. ھەموو جارنى  
لەدايك بوونىكى تازە  
مەرگى تازە  
بىينم و بىيسم و خۆر لەدورگەى  
نەھىنىدا.. بىنمەدەرنى و  
نەخشەيەكى تر بۇ گيانم بکېشمەوه!  
"كەئەچمە ناو مردوانەوهو رانەوهستم  
قەنارەگان رانەكەن و پەتەكانىش  
ئىتر خۇيان گرمۆلەى لای  
بەرپېم ئەكەن  
كەئەچمە ناو مردنەوهو سەرنج ئەدەم  
بەچاوى خۆم..  
لەدايك بوونى-نەھىنى-تۆ ئەبىنم.  
خو ئەبىنم:  
دېتو يەك.. يەك  
دلى ھەموو ئەستېرەگان ئەخاتە ناو  
لەپى دەستم".



كەى وا نەبووم.

باران نانوى و

منىش نانووم.

باران خۆى كرد بە دەروونما، لەناو بىرما زەمىن ھەستايە

سەر پىيان و بانگى لىكرد. بيشەى چرى روانىنى من،

شارى نەدۆزراوى تىايە، من دلدارم، ئەى پەرى خان.

من دلدارم، درەختەكانى ناو گىانت ئەنووسمەو.

كەژەكانى ناو بينايىت ئەخوينمەو، دەتۆش گىانە!

بمنووسەو بەمخوينمەو، لەسەر لەشى ھەر گەلەيەك،

كە ئەوهرى و كە ناوهرى، بەمخوينمەو بەمنووسەو.

\*لەكەيەو تۆ "سىزىف"ى و ئەم جىھانەش

بەردەكەتە؟!

لەكەيەو تۆ "زۆربا"يت و بوومەلەرزەيش

سەماكەتە؟! (8)

بىرت نايە! ھەرەك مردن بىرى نايە

لەكوئ بوو؟!

بىرت نايە ھەرەكوو ئا بىرى نايە

بۆ يەكەم جار

ژانى بەكام ئوقيانووس و

زەرياو.. گرت؟!

\*بىرم نايە.. بەلام ئەوئەندە ئەزانم

بەيەكەو من سىزىفو زۆربا و مەرگو

ئۇقايانوسم!.  
باران نەنووستو..  
نەنووستم.  
نيسان ھاتو گولئى چاوى گوندەكانو شارەكانى  
دا لەيەخەى ميژووى زەمىن.  
لەكۇتايى رۇژەكانى نيساندا بوو  
چووم بەپىرى ئەو جۇگەيەو. لە ليلى  
دەمو چاوييا..  
ئەم سويسكە كوژراوانەى بەرەو كەنارئى رانەدا  
كە گۇرپچەى يادگارى  
گريانم بوون.  
بەيانىيەك.. لەكۇتايى رۇژەكانى نيساندا بوو  
شەوژەنگى  
لەناو دەمى  
ئەژدېھاو  
كەوتە خوارئى.  
بەيانى بوو.. خۇر ئاوا بوو  
\*ھات.. ھات.. ھات  
بوومەلەرزە- قىژە- ئاگر- دوکەل-و- خوین-  
نياز، خۇلەمىش.  
ئەى نيسانى گولئى رەش پۇش چىت ليكردم!  
\*سەرت بەخشيى بە رەشەباو

چوويته ناو چاوى مەرگه وەو،  
چراى گريانت داگير سان.  
چراى گريان  
رەنگى شەوقى  
لەمانگى كوژراو وەرئەگرئ.  
تۆ لەبەريا.. دابنیشەو  
"لۆرکا" بىنە تەنیشتەو وەو،  
ئەوسا وەك،  
دوو جووتە سەروو  
هەئچن.. هەئچن. هەئچن.. برۆن  
هەتاكوو مانگ  
لەباوەشى شيعر ئەگرن!  
باران نەنووستو نەنووستم  
ئەم زريانه لە "گلگامش"ى<sup>(9)</sup> کاروانيا  
قارەى تۆفان ناوونوس ئەكات.  
دەرگای داستان و ئەفسانە..  
لەسەر "ئەنكىدۆ"ى هاوړپى ئەكاتەو.  
\*تۆش "پيرەكەو زەريا"<sup>(10)</sup> كە.. بە!  
\*پەرينەو.. لەم تۆفانە  
پردىكى چەخماخەى ئەوى!  
\*تۆش "بوراق"<sup>(11)</sup> بە!  
"بووم بە بوراقي پەيامى سووتاوەكان، بووم بەپيرەو

بەزەرىياگەى، ناو رۇمانى كۆچى ئەمجارەى پەرى خان.  
 كىۋەكانم لەناو وپەى خۇمدا مت كرد. كىۋەكانم،  
 بەسەر وشەمدا ھەلگەران. لەنیرینەى ترسا ژيام.  
 من زمانى خەنجەرى بووم خويىنى كىلانەكەى خۇمم ئەلستەوہو  
 ھەموو رۇژى چاوپروانى،  
 ھاتنى كفىنى خۇم ئەكرد، ھەموو شەوى چاوپروانى  
 تەورداسى بىرپنەوہى خۇمم ئەكرد.  
 \*بىرۇ.. بىرۇ.. تا ئەگەيتە دوو رپانى  
 يەكەميان بەدەستە راستا.. رپگەى ھاتە  
 تۇ.. مەيگرە..  
 مى چەپيان بگرەو بىرۇو بەرى مەدە  
 تا ئەگەيتە كانى و ئاوى.. لىى لامەدە.  
 بىرۇ.. بىرۇ.. دەشتىكى دەرزييت دپتە رى  
 تۇ ھەر بىرۇ.. بەرەو دوا نەگەرپىتەوہ  
 تۇ ھەر بىرۇ.. تا ئەگەيتە بەر ئەشكەوتى  
 بچۇ.. ژوورى  
 لەنبوہيدا.. خۇت مەلاس دە.  
 كە تەماشات كرد ئەبىنى:  
 لە كەنارى رۋوبارىكدا.. دەلە دىۋى لىى نوستوہو  
 مەمكىكى داوہ بەم شانیاو  
 مەمكىكى تر بە ئەو شانیا  
 ھىچ دەنگ مەكە.

ئاۋى رەش دىت.. ھىچ دەنگ مەكە  
ئاۋى زەرد دىت.. ھىچ دەنگ مەكە  
ئاۋى سەوز دىت.. ھىچ دەنگ مەكە  
كە ئاۋى سوور ھات بچۆرە  
پشت سەريەوہ  
ترست نەبى، شمشىرەكەت ھەلبكىشە  
تا ئەتوانى.. دەست ھەلپرە  
دەست ھەلپرە..  
بەرەو كاژەلاكى سەرى  
دايوەشىنە..  
دايوەشىنە..  
\*ئاۋى رەش ھات  
ئاۋى زەرد ھات  
ئاۋى سەوز ھات  
بەلام ئاۋى سوور ھەر نەھات  
بۆچى نەھات؟!  
بۆچى نەھات?!  
\*بۇ ئەوہى ئاۋى سوور بىت و شمشىرەكەت بوەشىنى  
ئەبى سەرچاۋە، لەخوينا ھەلقوئىنى  
بەدەمارى رەنگەكاندا شۆربىتەوہو  
لەناو خۆرىكى تازەدا سەر دەرىپىنى.  
بۇ ئەوہى ئاۋى سوور بىت و شمشىرەكەت بوەشىنى

ئەبى لەشى مەرگ و ژيان  
 بەيەكەوہ راوہ شينى!  
 "دايە.. دايە! من ئىستاكە دووكە ئىكەم  
 لەشوين برينى خۆمەوہ هەئەستەم و بەو دووكە ئە  
 شەدەى سەرى ئەم لووتكانەت بۇ ئەبەستەم.  
 دايە! ئىستە چادر منەو من چادرم  
 خۆم هەئەدەم  
 لەناو كړپوہى.. خەمى سەر دەموچاوى  
 هەژاراندا خۆم هەئەدەم.  
 هەئە ئەدا، لەسەر نازارى پالکە وتووى  
 پيدەشتى زام هەئە ئەدا!  
 چادر.. چادر.. چادر..  
 شارە مېروولەى دەرکراو..  
 هیلانە بۇ پەرەسىلكەى بال كراو و دەنووك كراو.  
 چادر.. چادر.. لانە بۇ كەرۆيشكى گېراو.  
 چادر.. چادر  
 دەرزیى سەرما- پەراسووى سیل- كۆشى بەفر-  
 نانى گریاو- سیمای وەریو- چاوى مردن-  
 گۆرستانى..  
 \*سەرت بەخشیى بە باران و،  
 چوویتە ناو دەنگى خوینەوہو..  
 شەو سوارىك بوو.. لەپاشكۆى رەشەباى خۆیدا

ھەلىگرتى

نەتئەزانى چۆن ئەمردى؟

نەتئەزانى.. كە: كەوانى و پراكىشانى،

بۆ.. پ.. چپراى.. نى.. زىي

گازەرەى پىشتى خۆرە.

پراكىشانى بۆ بىردنەوہى گرەوہكەى

تير ھاويژە!..

ئەى نازانى تۆ كەوانىت؟!

ئەى نازانى كە حەوت سال بوويت

باوكت كەوانىكى تر بوو

بۆ تير ھاويژە؟

ئەى نازانى.. ئەى نازانى

تۆ كەوانى؟!

كەى وانەبووم

باران نانوى،

منىش نانووم..

ئەى "پەرى خان"ى ولاتى خۆلەمپىش و گولەباخم

تۆ دلخوازى ھەموومانى، ھەموومان تۆين.

تۆ باسكى ئەو قەلەمانەى..

باوہش ئەكەن بە بانگەوازى دوا رۆژدا

تۆ دلخوازى فەرھادىكى

لە بيابانى ميژوودا..

لەبەر داگردنى تهورا..  
 بەژىر لىزمەى تىزابو بەسەر دركەزى مردندا  
 باز ئەداتو بۆ ئەو كارىزە ئەگەرئ  
 كە گرى تىنوئىتى.. مەلى، مەمكەكانتى  
 تيا بشكىنى.  
 ئەى "پەرى خان"ى ولاتى خۆلەمىش و گۆلەباخم  
 ئىمە بەتەنيا ھەر نىگای تۆ شك ئەبەين  
 خۆت لەناو گىژى تۆفاندا وەستاويت و چاوت لىيە:  
 دلدارەكانت.. دەرئەكەن  
 دەرمان ئەكەن و ژىرپىيان  
 بە قەراغى دەم و چاوو لووتمان ئەسپرن.  
 \*مىز ئەكەنە ناو پشتمل و دەستمانەوہ..  
 \*بە مىز "فەرھاد"يان لەسەر كارتۇنە شووشەى  
 بەتالى، ويسكىكانيان.. بۆ ئەنوووسين، ئا!  
 \*لەقەراغى رى و بانىشا لە چوارچىوہى  
 قورپو لىتەو، تۆزو خۆلى  
 توئىتاكانيان.. ئەگرتين!  
 ئەى "پەرى خان"! ئەمانەوى خوشەويستيت  
 وەكوو نان ببەخشينەوہ.  
 وەكوو مندال بىگرينە كۆل.  
 وەكوو گۆل بىكەين بە چەپك.  
 وەك شىعر بىخوئىنەوہ



\*گوييان به لوكه‌ي تاريخي ئه‌ئاخنن  
 تف ئه‌كه‌نه ناوچه‌واني  
 نان و مندال.  
 گول كوپر ئه‌كه‌ن.  
 قاچي شيعر ئه‌برنه‌وه.  
 چاوت لاييه: جيگه‌ي زمان ئه‌گويزنه‌وه  
 موري ئه‌كه‌ن.  
 \*ئه‌يانه‌وي.. ئه‌وان به‌ته‌نيا مؤخى كادانيان  
 بو خه‌لك ئه‌وي.  
 \*ئه‌يانه‌وي.. ئه‌وان به‌ته‌نيا چاوى شووشه‌يان  
 بو خه‌لك ئه‌وي.  
 پاسه‌وانن، به‌لام نوستوون.  
 پاسه‌وانتن و ئه‌تدزن  
 پاسه‌وانن و كچينيت له‌سه‌ر مي‌زيان  
 جوگه‌ريگه‌و  
 پاسه‌وانتن و...  
 \*چاوى خوته‌و ئه‌بى بلئى چاوم نيه  
 گيانى خوته‌و ئه‌بى بلئى گيانم نييه!  
 ئه‌ي په‌رى خان  
 باران نه‌نووست و  
 نه‌نووستم..  
 به‌لام چبكه‌م.. پي‌ت نه‌گه‌يشتم؟!

سەرم بەخشىيى بە باران و شەو سوارىك بوو

لەپاشكۆي رەشەباي خۇيدا سواری كردم

بەلام چىكەم

پىت نەگەيشتم.. چىكەم!.. چىكەم!

ئەي پەرى خان!

بەيانىيەك.. كاتى ھەستام

كاتى زانيم. كاتى روانيم

- لەوبەرەو -

خۇشەويستىت بۆتە شووشەي

"ئاب جۇ" يەكى خالى و دواتر لەسەر سەرى

فەرھادەكەت.. بەنیشانە ئەينىنەو..

تەق

تەق

تەق

تەق

ئەينىنەو.. ئەيشكىن

ئەيشكىن.. ئەينىنەو.

ئەي پەرى خان!

بەيانىيەك.. كاتى روانيم.. كاتى زانيم

خۇشەويستىت

بۆتە تەپلەكى جگەرەو

نىرگەلەي بەردەمى ئەوان

قولپ

قولپ

قولپ.. ئەيمزئەوہ..

بەيانىيەك.. كاتى ھەستام.. كاتى پروانىم

-لەمبەرەوہ-

خۆشەويستىت.. بۆتە قاسەو فرۆشگايەك

بەكليلى.

جومگەي فەرھادىكى كوژراو

لىي نىشتوون و.. ئەيكەنەوہ..

فران

فران

فران

فران..

ئەي پەرى خان!، باران.. نەنووستو نەنووستم.

بەلام چىكەم پىت نەگەيشتم!

كاتى ھەستام.. لەژىر سەي ئەو ئەسپەدام

كەسواری بووم

كاتى پروانىم.. لەبەردەمما

ئەستىرەي ناو خەونەكانم

پەلكە گىاي سەر پەنجەكانم

بەدواي يەكداء..

وا: ھە.. ل.. وە.. رىن..

كاتئ زانيم.. ملم له ژير ههرهسى له شماليه  
 لاشه م له ژير دنيا دايه  
 داو.. داو.. داو!  
 كاتئ زانيم.. ههر دوو دهستم  
 جي م نه هيلن..  
 ههر دوو قاچم.. جوئ نه بنه وه..  
 دانه كانم.. بوونه مشار  
 ني رگه ي پشتم نه بر نه وه.  
 له ولامه وه.. پيچكه ي سه رم نه پروا و نه پروا..  
 به سكما خل نه بيته وه..  
 له م لاوه.. زمانى خو م نه منووسيت و  
 له و لاوه.. نه م سه ر ي ته وه  
 ههرهس  
 ههرهس  
 ههرهس  
 ههرهسيكه ههرهس نه كا به ژيره وه  
 ههرهسيكه ههره ديته و ديته و ديته  
 نابريته وه..  
 نابريته وه..  
 \*پراكه.. پراكه.. پراكه  
 سي به ري خو ت بگره وه!  
 \*چاوى خو ته و نه بي بلئي چاوم نييه..

\*ئاۋى پەش ھات.. ئاۋى زەرد ھات..

بەلام ئاۋى سوور ھەر نەھات

بۇچى نەھات؟!

بۇچى نەھات؟!

\*بابە كوانى دەستەكانت بۇ جىت ھېشتن؟!

بابە ئىمە ئەچىن بۇ كوى؟!

بابە بۇچى دايكم ئەگرى؟!

\*بۇچى؟! بۇچى؟! بۇچى؟!

\*لەدواسالدا

فەرھادىكى كوزراو وتى:

لەبەرئەۋەى "ھەرەم" ەكە لەسەر نووك و

سەربەرەۋژىر دانرابوو

ھەرەس وابوو، زەۋىش

بنكە و رەگى ئەۋىست

تۇفانەكەش زەرياۋانى

چەند خاۋىيەك بوون

خۇفۇى گەورە

خۇفۇى

بچووك

خۇفۇى

قپە

\*داريۇشيش دەنگو سەرى لى دزىبوۋىن

بۆيە كاتى ھەرەم رووخا  
نەھەنگەكانى داستان و دەر داستانى  
ئەم سەدەيە كۆبوونەووە  
تۆفانەكەيان ھەئەمى.  
كېش ماپەوہ  
چېش ماپەوہ  
چوون بە ناخدا  
چوون بە ناخدا  
تەئە.. تەئە..  
داو.. داو.. داو!.  
\*شېت بووم.. شېت بووم  
\*كى ئەزانى جارىكىتر ئەتەبىنمەوہ..  
تا لەزنى نىگاكانت بېخۆمەوہو  
بېم ئۆخەى نەمردىت و  
گەراپتەوہ؟! ئەزانى بۇ؟!  
چونكە ھەر ئاوى كانى چاوى تۆ  
لاى من ئاوہ..  
چونكە ھەر خۆشەويستى شارى تۆ.  
لاى من خۆشەويستى ئاوہ.  
باران نەنووست و نەنووستم  
لەسپەھەم رۆزى پرسەما  
لەشارىكدا، كە ھى خۆم بوو ھى خۆم نەبوو

من مەزاتى..  
 كفن و تاتەشۈرۈ  
 دارەمەيت و كېلەكانى خۇمم ئەكرد..  
 پېر بە دەمى ژوورەكان و ھۆلەكانى  
 "كۆشكى سېي" ھاوارم كرد:  
 "وهرن بېكېرن.. بەچارەكە ماىە.. بېكېرن  
 وهرن.. كاكە.. وهرن.. بېكېرن:  
 ئەوہ جاجم، لېفەو دۆشەك،  
 كومبارئىك و پېرئمزى  
 ئەوہ چوار قاپ و مەنجەلئ  
 ئەوہ لانكە..  
 ئەوہ.. كلاًوو جامانە..  
 ئەوہ.. شىعەر.. سى دىوانى شېركۆ بېكەس  
 وهرن كاكە.. وهرن.. بېكېرن"  
 \*كاكە ئەمە لەچى ئەدوئت؟!  
 \*ئاگر.. زريان  
 \*وئلىكە بابە وئلىكە!  
 \*ئەوہ قۇرى.. ئەوہ كلاًوو جامانە.. ئەوہ.  
 \*تۆ ئەوان بەرە "شەمپىران" دوايى خۇم دېم..  
 ئەى قاسەكەت بارگردووه؟!  
 \*ئەى خاكەكەم.. خاكى پەرىيى  
 بۆ لەمەو دوا، گەر پېشانگەى

تابلۇكانى خۇم كىردەۋە..  
 خۇ تىم ئەگەيت؟  
 خۇ پىم نالىي: رەنگەكانت.. وشەكانت  
 خىنكاۋى ناو تەم و مژن،  
 نازانىن.. چاۋيان تيا دەرگەين.  
 ئەى شارەكەم.. شارى پەرى  
 من تىت ئەگەم.. تۆش تىم بگە  
 دواى ئەم كۆچەو.. ئەو زىرانە  
 پىمەكەنە.. ئەگەر تابلۇيەكم واييت:  
 "لەدەرەۋە.. بى چوارچىۋە  
 لايەكى كەوتۆتە خوارى  
 بىزمارىكى تىلا شىۋەش بەسەر دىئا داكوتراۋە  
 لەناۋەۋە: رەش.. رەش.. رەش  
 سەرى سەگىك وا بە لەشى بىزنىكەۋە  
 سەرى بىزنى وا بە لەشى ئەسپىكەۋە..  
 لەپى دەستىكى بى پەنجە.  
 كىۋىك لەسەرى نووستوۋە!  
 لە گۆشەى دەستە راستىشدا  
 مشكىك بەلام مشكى راستىي  
 بە قىرتەقىرت  
 رەنگى تابلۇو.. تابلۇ ئەخوات"  
 ئەى پەرى خان! تۆ چەپكە قىزى دەسكەنەى ھەلكىشراۋتم بدەرى



تا لەگۆلداىى گريانا هەئيبگرم. بمخەرە ناو دۆزەختەو  
تا خەلاتى سووتاندىم، بکەم بە بەرۆكى مەرگا.  
ئىستا بى بينايى ئەرۆم، پەل کوتانم لىدانى سەولە لە گۆمى،  
هەئمزراودا.

ئەى پەرى خان!

باران نەنووستو نەنووستم

بەلام چبکەم پىت نەگەيشتم..

ئەى پەرى خان

يەك.. يەك يەخەى

نەخشە گەورە گەورەکانى دنياى گرتو

هاوارم کرد:

پەرى خانى هەموو دنيا بە فەرهادى خۆيان گەيىن

ئەى پەرى خانى من بۇچى پىي نەگەيى؟!

قىزاندىم بەسەر هەموو جيهاندا..

لەببىزنگى قىژمەو

دەستو پەنجەى وردىلەکان

کەوتنە خواری..

راست بوونەو و چوون بە چاوى

ئەو پەیکەرەى

لەبەر دەروازەى " نيوپۆرك " دا

شان و مى سولتانهکان ئەشپلىتو

بەم دەست گپى هەلگرتوو و

بەو دەستى تر  
خۇلى ئىسكى دىدارەكانى سەربەستىي  
پىدا ئەكات.  
ھاوارم كردو.. لەشەوى ھاوارمەوہ..  
پىز.. پىز..  
مىخى ھەموو چادەرەكان ھاتنە دەرىو  
خۇيان بە سنگى شانوى گشت  
والىيەكانى ئەم گىتتىيەدا داکوتى.  
بەلام پەرى! ئەمە سەدەى بىدەنگ بوونە  
لەسەربىنى، بالندەى بىھىلانە.  
باران نەنووستو.. نەنووستم  
بەلام چىكەم.. ئەى پەرى خان  
پىت نەگەشىتم.  
گەرامەوہ..  
ھاتمەوہ سەر مالى چۆلى ژانەكانەم،  
وہكوو كراس من گىنگلىان لەبەرئەكەم.  
لەگەل ئىشدا وەكوو ئاشقەو ماشقە  
تىك ئالۆين.  
لەگەل خەم و تەنبايىدا.. بەكەنارى خۆرنشىندا  
پىياسە ئەكەين  
لىك تىر نابىن  
ئەو گۆرانىي-كۆچى يارم كۆچى سوورەم بۇ ئەئىتو

ئەوسا منىش دوا ھۇنراۋەى پايزى ناو..  
 چاۋانى ھەئوهرىۋى تۇى  
 لەسەرخۇ بۇ ئەخوینمەۋە:  
 گەلای تەماشات بۇ ۋەرى و كەۋتە ناو مۋتى ھەناسەى  
 تەزىومەۋە، سىنەم چالە خەزانى بوو، لىۋان لىۋ بوو.  
 لەو ئاخانى ۋەكوو بىچوۋە چۆلەكەى بەر دەنكە تەرزە  
 خزابونە پال يەكترى و ھەللەرزىنيان، ۋەكوو دەسمالى پوولەكەى  
 كلوۋى بەفر، ئەدا بەشانى درەختە روتەكاندا..  
 بەرى ناوت وشەيەك بوو.. بەلام زمان تيا ون ئەبوو.  
 جاريكى تر لەكويت بىنمەۋە دەم بنىم بە پروناكىى گەردنتەۋە  
 لەكويت بىنمەۋە تا واشەى شەۋى رەشم، لەبەر پىما  
 سەربريتو، ناۋچەۋانى داگىركراوم ديسانەۋە ھەلگەيتەۋە.  
 بەرى ناوت يەك وشە بوو  
 بەلام ھەرچى فەرھەنگى شاخ و پىدەشتە  
 لەنىگاتا نەخشەى رى نومايى و ھىۋاى  
 بىنيان ئەدۆزىۋە..  
 گەلای سەرنجت بۇ ۋەرى و كەۋتە ناو ھەناسەمەۋە؟!  
 من ھەناسەم ئىستە سووتوۋى پەراسوۋى خۇم  
 بە با ئەكات، ئەى لەيلاكەم! ئىستە ناخم  
 پەرسىلكەى وشەيەكە بىھىلانە  
 نزم ئەفرى، بەرسنگى خۇى  
 بە روومەتى گولالەكان سوور ئەكاتو

لەئاوینەى نامۆييدا خۆى ئەبىنى  
 لەناو باوەشى گرياندا..  
 گوئى بۇ دەنگى خۆى رانەگرئى.  
 گەلای سەرنجىت بۇ وەرى و کەوتە ناو مەشتى ھەناسەى  
 تەزىومەو، تۆ گۆرانىيى رەنگاوپرەنگى خەوى کەژ بووى  
 پەرچىت رېژنەى بارانى بوو  
 بەشان و مى شەبەقا شۆرئەبۆو  
 لەسەر کەمەرى بنارە چا و سەوزەکان  
 ئۆقرەى ئەگرئى.  
 ئەى پەرى گيان!  
 جارئىكى تر.. لەکوئىت بېنمەو بۇ ئەوہى  
 بىمپەرژئى لە لەشى خۆت، ھەر وەکوو گول ئەستېرەيەك  
 بىمدەى لە بەفرو تريفەى مەمکەکانئى.  
 لەکوئىت بېنمەو بۇ ئەوہى:  
 ساتئىكىش بى.. سەرخەو لە دەنگتا بشکئىنم  
 ساتئىكىش بى.. لەناو ماچتا  
 مەن بە بالئى گرتئىبەر بووى قەقنەسى لئو  
 خۆلەمئىشى ئئىسكى ئئىستەم داگىر سئىنم..  
 گەلای سەرنجىت بۇ وەرى و  
 کەوتە ناو مەشتى ھەناسەى تەزىومەو؟!  
 لەلاپەرەى بىرەوہرى دەفتەرەکانى پايزدا..  
 جئىگە دئىرئى نابئىنئوہ..

تا هه لوه رینی نوئ تری تیا بنووسیت  
گه لای ته ماشات بو وهری و  
که وته ناو چاله خه زانی سینهمه وه؟!  
باران  
نه نووست و.. نه نووستم  
ئه و ئه باری و.. من ئه بارم  
به ئاگام و.. ئه و ئه باری و  
من سه ر ئیلی کۆچ کردنم  
به ره و گه رمین.  
ئه ی په ری خان! هه مووی کۆچه  
چی ئه بینم هه مووی کۆچه و  
له غه ربییدا بار ئه خه ن  
له نامویی چاوما ئه ژین.  
خه وه کانم ئه ی په ری خان! خه ونه کانم،  
له خه ویشما هه موو شهوی:  
"به هه ردوو ده ست خیرا.. خیرا.."  
هه ر سه ری تاله مووی ره شه و ئه یانگرم  
به ناو ده مئا له قورگمه وه کیشیان ئه که م  
کیشیان ئه که م، به لام ئه وسه ریان دیار نییه  
نایان گه می  
ئه پچرین و.. دیسانه وه ده ست پیئه که م  
ته واو نابن، ئه پچرین و ده ریان دینم

ئەپچىرپىن.. كىشىيان ئەكەم..  
ئەوسەرى تالەموو ونە.. نايانگەمى"  
ئەى پەرى خان لەئىستەمدا..  
ساتى نىيە.. چركەيەك.. يان دەقىقەيەك  
ھەزاران سال تىايا ئەژىم.  
لەئىستەدا.. گۆشەيەكى سەرم نىيە  
چەند قارەيەك لە خولىادا  
پەنابەرى سۆزى نەبى و  
تىايدا نەگرىم.  
ئەى پەرى خان من نامۆيىم  
زەمانى بى كۆتايىيە.  
باران نەنووستو..  
نەنوستم..  
باران بارى و منىش بارىيم  
بارىم و كۆچى لى خورپىن بەرەو گەرمىن  
سواری دەمى شمشىرىكى تىزى كردووم  
من مردووم و من نەمردووم..  
ئەوا ھاتووم..  
كلووى بەفرى دەم و چاوم  
لەسەر پشكۆ ببارىنم  
كۆچى يارمان كۆچى رپى سوورى رووبارە  
ھاوينەو خىل

بەرەو خوارە.  
 ئەى پەرى گيان!  
 لەئىستەدا.. من بەتەنيا شەوم ھەيە  
 كەئەجمە لای، كەدیتە لام  
 شەوم ھەيە  
 شەو گۆچى ھۆزى خامۆشىيى  
 لەناو دلە تەنياكاندا.. بەرپى ئەكات.  
 لەسەر قەدى درەختەكان  
 تاريكىي.. ئەنووسیتەوہ.  
 دالدى ئەو مەلانە ئەدات  
 كە خویندنیاں لە قورگ کردوونەتەوہ..  
 ئەى پەرى خان! شەوم ھەيە  
 كە ئەو دادى  
 دارخورماكان.. يەكە.. يەكە  
 بە ئەسپايى.  
 ئەپەرنەوہ.. ئەوبەر كەنار  
 ئەپەرنەوہو.. لەو سەرەوہ  
 "فورات" دینن بۆ دیدەنىم  
 بۆ ژوورەكەم.  
 كە "فورات" دیت  
 شیعەرەكانم ئەبنە "مەشحوف" و (12) گۆرانىي  
 "رپل و ھەمەد" م (13) بۆ ئەئین.

که فورات دیت.. وهکوو "ههئو"  
 سهرئهکاته سهر سهری غهريبيی منو،  
 ئهگری و ئهگری و  
 ههوائی "سیروان" ئهپرسی!  
 ئهی پهری خان که فورات دیت  
 من چاو ئهنيم به دووربینی برينيهوه  
 سهرچاوهی ئیشی ئهبينم  
 دیته پیشی، زۆر نزيکه  
 وا ئهيبينم: سهرچاوهی ئیش  
 لهناو شاخدا میژووی دوورم  
 ههئههينجی و.. ئهیکاته ناو ئيستامهوه  
 که چاو ئهنيم به دووربینی برينيهوه  
 لهدهروونیا  
 لاشه ی رووباری خنکای تر ئهبينم  
 لهناو بنیا..  
 بنی فورات تابووتی قورهو ههزاران  
 گوئی کوژراوی تیا نوستوون.  
 بنی فورات.. ههزار سهوئی  
 دهست و بازووی. بهجیماوی  
 دلدارانی ناوی تیايه  
 ئهی پهری خان!  
 ههموو شهوی که فورات دیته دیدهنیم



حیکایه‌تی ماسی چاوی  
به‌زۆر له‌ئاو دهره‌ینراوی  
تۆی بۆ ئەکەم  
گویم بۆ ئەگری  
که من ئەگریم.. ئەویش ئەگری و  
ئەگری و ئەگری..  
هه‌تا وه‌نه‌وز له‌ شه‌پۆلی پیلوه‌کانیا  
ئەبیاته‌وه..  
هه‌تا له‌ئاو گیانما ئەنوئ!  
ئە پەری خان!  
وا فورات نووست  
وا باران نووست  
ته‌نانه‌ت وا ژووره‌که‌م نووست  
پێخه‌فم نووست.  
به‌لام پەری  
ئە "پەری خان"ی ولاتی  
خۆله‌میش و گوله‌باخم  
من نه‌نووستم  
من نه‌نووستم  
من نه‌نووستم!.

حوزه‌یرانی / 1975

## پەراويزەكان

- (1) كورژن: حيلەى ئەسپ.
- (2) ھاوئىركردن: لىك جياكردنەوہى داىك و بىچو.
- (3) زەنوئىر: كوئىستان.
- (4) پەوہز: دانە بەردى بەسەرىيەكەوہى شاخ.
- (5) تىسكە: سىمكۆل كرىن .
- (6) ھەلەمووت: پلەى خزو سەختى شاخ.
- (7) زنە: كانى زۆر بچوك.
- (8) زۆرپاو سەما: ئىشارەتە بۆ پۆمانە بەناوبانگەكەى كازانتزاكىي يۇنانى .
- (9) گلگامىش و ئەنكىدۇ: داستانە مەزنەكەى ولاتى سۆمەر . ئەنكىدۇ ھاوئىرپى خۆشەويستى گلگامش.
- (10) پىرەمپىردو زەريا: ئىشارەتە بۆ پۆمانە بەناوبانگەكەى "ئەرنست ھەمنگواى"
- (11) بوراق: ئەسپى ئەفسانەيى يە .
- (12) مەشخوف: جۆرە بەلەمىكى تاييەتاييە كە لەناوچە زۇنگاۋەكانى خوارووى عىراقدا بەكارئەھىنئى.
- (13) پىل و ھەمەد: ئىشارەتە بۆ گۇرانى "پىل و ھەمەد"ى مىللى لەخوارووى عىراق

# برایمۆك و گۆرانى به فر و مندالیم

عیشق ناگریکه، به ربوه هه ر کهس ده بئ به کهس  
گه ر پۆزه ره ش وه کوو شه وه بئ، بوو به شه و چراغ  
مه حوی

پيشكه شه به

هاورپي شاعير كاك نه نوهر قادر محهمه د

تەویلی شاخ لاپەرەى بەردیینی سەرتە.. پووم لەوییه  
ئەو گەوانەى <sup>(1)</sup> کە بارپزەو <sup>(2)</sup> رنۆ بەفر، تۆفی شیعر و  
کریوهى ئەم زەمانەیان لى نووسیوه، ئەیخویندمهوه

ئەيخوئىندىمەۋە بەللام سەرنىچ لەسەر شەختەي ھەلئەخلىسكى.  
 دوو دل مەبە، چاوم ھىشتا لەبنارتا پىرەۋكەيە.  
 خۆي بەلقى دارگوپزەكانى دامىنت ئەگرىتەۋە..  
 سەرم ناخەي؟ ھەتاكوو وردتر بمەۋە لەو تەۋىلە  
 سەرسامتر ئەبى گلىنە، ۋەك بىنى ئاۋ ھەلئەلەرزى.  
 روم لە تۆيە، بەفر ئەنۇي؟ ئەمەۋى بچمە ناۋ نىگاي  
 ئەۋ ھەۋرەۋە ھەموو رۇزى خۆي لە كاكول و پەرچەمى  
 خاتوو پەرى ئەئالئىنى و بۇ برايمۆك<sup>(3)</sup> ئەتۈيتەۋە..  
 بچمە ناۋى بەگولى — شۇرانى<sup>(4)</sup> ئەگەم، پەرەي دلى  
 ماچ ئەكەم و ماچت ئەكەم، گوانى دەستت، سەرم ناخەي؟  
 من ئەزانم تۇ برووسكەي كىويت دەستەمۆۋ مالى كرد  
 تەم ناتگرى، رامەمىنە، ئەي تۇ لەتۇفان نەبوويت و  
 چەمە گولەي مەرگەۋەرت يىخ نەدا بۇ دەنگى خانى؟  
 روم لەتۆيە.. روم پىرسىارە، خۇشەۋىستىت ۋەرامىكى  
 بال نەخشىنە كە ئەسوتىت ئىنجا ئەفرى و ئارام ئەگرى.  
 رامەمىنە.. روخسارم دەمامك نىيە فەرھادىكى  
 درۆزنە خۆي لە شەۋى لۆچەكانيا حەشار دابى  
 مانگىكە سەۋز لەناۋ زەردەي دەم و چاۋى ئاۋتا ئەنۇي  
 ئەۋ گەۋانەي كە بارپزەۋ رنۇ بەفر لىي نووسيون  
 ئەيخوئىندىمەۋە، بەللام سەرنىچ لەسەر شەختەي ھەلئەخلىسكى  
 سەرم ناخەي؟ ھەتاكوو وردتر بمەۋە لەو تەۋىلە  
 سەرسامتر ئەبى گلىنە ۋەك بىنى ئاۋ ھەلئەلەرزى.

رامەمىنە!  
دەمە تەشۈىۋ نووگە پاچى  
ھەزار-فەرھادى دەمامك-  
شكان.. پەرىپىن  
بەلام تەلزمى لەھەرفى ناوچەوانى  
تۆ نەبۆۋە..  
تەۋىل بىشكىت  
سەر ئەنەۋىت  
تەماشاكەن: خۇشەۋىستىيى  
من و پەرى چەند زەرىيەكى بەرىنە  
ھەموو دىنيا جۇگەى ژانى لى ھەئەگىرىۋ  
ھىشتا پىرە..  
تەماشاكەن.. ئەۋىنىكى چەند بەرىنە!.

★

كوانى دەستت سەرم ناخەى؟!  
مانگى ئالى دىدارىم و مانگى سەۋزى  
ھەزارەكان، ئەپانەۋى لەناو بەفرا  
ئاھەنگى بۆ:  
"پەرى خان"ى تازە بووك و  
"برايمۆك"ى تازە زاۋاى تۆ بگىپىن  
دەست لەگەردن لووتكە بىكەن.  
ئاي لەو ۋەرزەى

خەم لە دەستی دۆی درەختا  
هەئەپەپەری و ریشی سپی خانى و.. بەفر  
بەپەگەوہ ئەستیرەى سەوزو سوور ئەگرن.

★

پەرى خان. حەيرانى ئەوت  
رەوى لە تۆ بوو:  
تیی چریکان  
شەویك عەشقیكى ئاوارەت  
بە بیابانى دلیکدا تپپەرئەبوو  
عەشق سەرخەویكى شکان  
کە رۆژ بۆوہ، لەو جیپەدا  
خەون بووبوو، بە کانیاو  
مەل درەختى خۆی دۆزیەوہ  
درەختیش بوو بە نیشانەى  
ئەو عەشقانەى خۆیان لە ریی  
چاوی بەفرى تۆدا سووتان.

★

برایمۆك..  
دەستی نایە.. بن گوئی لاوك  
تیی چریکان:  
بەفر نانوی  
بنووستایە



كوپره كانىي

ئه ژيايه وه؟!

بنووستايه

كوپستان ئه بوو

به ههوارى قاسپه ي سوورى؟!

بنوستايه..

رووباره كان نه ئه خنكان؟!

\*

برايمۆك.. چاوى لىبوو..

به فر ئه بارى و له بهر گرپكى دزراودا

درزىك ماري دهروونى خوئى ده رهينابوو

ههتا گهرمى بكاته وه..

رپرز.. رپرز.. كلوو هاتنه خوارئ

ئه گه پيشتن.. نه ئه گه پيشتن

ئه توانه وه..

ههزاران كلوو بوون به ئاو

تا ئاگرىان كوژانه وه!

\*

ته ويلى شاخ لاپه رهى به ردينىي سه رته، رووم له وييه

ئه و سرووده سپيانه ي ئه و له ناو دهنگما ئه يبارينئ

كه خوړه تاوى شيعر يكم لىيان ئه دا، ئه بنه هه لمى

توانه وه ي خو شه ويستيم و به خه رهندي قوولئ ناخما

هاژه ئه كه ن، چاو بگپرن، له كه فچه رپنى شه تاوى

ئەر خەوانىيى ناو-زەلمدا، ھېرۇي عەشقم ئەبىننەوہ  
 چاوبگېپن، لە سامناكىيى دارستانە توورەكاندا..  
 رەگى قوولى ئىشى خانىيى و حاجى كۆيەم ئەدۆز نەوہ  
 زەنگى كاروانى سەربەفرە، رې ئەكات و گوى راگرن  
 دەربەندەكان ھاوار ئەكەن " ئەمە رېچكەي گول ئەستېرەي  
 شىعەرەكانن تىپەرئەبن، كورپى شەختەن، كچى باران و پەھىلەن "  
 زرنگەي ئەم لە دەربەنداو خرمەي ئەويش لەژىر قاچى  
 خىلى گرپدا، پۆلە كەوي لاپالەكان ھەئەفرېنن  
 كە ھەئەفرېن، قاسپەش ئەفرې و ھۆزى دلدار  
 بەيەكەوہ سەر بۆ سامالى تەويلى تۆ ھەئەبېن  
 بەفرانبارە.. مير دەئى: "بەو مانگى كانونى  
 بەو چلووى زستانى، دەبى برۆي، دەرت ئەكەم  
 لەولاتى، برايم دەئى: لەخۆم بى ئىختيارى  
 لىم بگەرئ.. ھەتا نەورۆزى و بەھارى  
 ئەتۆ گولېك بووى.. گول.. لەوانەي نەفرېنە  
 خاتوو پەرى خان دەئى: برايم لە كنىم زستانى سەختە  
 مردن بۆ تۆيە.. خەم بۆ منى مال ويرانى<sup>(5)</sup>  
 بەفران بارەو لەم مانگەدا..  
 چيا ئاشناي ئەو ئەويىنە سەوزانەيە  
 مل بە تۆفانەوہ ئەنېن  
 لەم مانگەدا شاخ ئەيەوي  
 كورەكانى خوى بناسى

رەشايى ھەرچى رەوۋەزۇ ملەو كاوانىكى ھەيە  
لەسەھۆلۈ زوقم ئەگرى  
كە كرىپۆھى نارده دەرى  
بانگيان ئەكات  
نیشانەيان بۇ دائەكات  
كى پىشتەر ھەئىبگرىت و بىبات بىدا  
لە كىلەكەى "برايمۆك"  
پەرى خانى كچى بەفر.. ئەو ئەيخوزى و  
لە نەورۇزدا.. بووك ئەباتە  
ھۆبەى دەمى گولانەو!

★

برايمۆك زىندوو بۆوھو.. ئەمجارەيان بوو بە شاعىر  
شەو زەريايەكى سىپىيەو.. ئىجگار مەنگە  
لەودىوھو.. بەفر ئەبارى، لەم دىوھو  
توئزالى تەم بۆتە تانە، لەسەر چاوى پەنجەرەكە  
لەودىوھو، گرى دوورى ھەيبەت سولتان-  
وھكوو چاوى پشیلەكەى ئەمدىوى ناو تارىكايى،  
بنى ھەيوان، برىسكەى دىت، لەودىوھو  
درەختەكان كۆماوھى ژىر لەشى بەفرن  
لەم دىوھو-حاجى قادر- گرى چاوى خۆشتەر كرددو  
ھەستايە پيان، ئازارىكەو پياسە ئەكات، بە لەپى دەست  
تانەى سىرى، ئەو دىو ھاتە ئەم دىوھو، لەگەل بەفرا

چاۋ لە چاۋى خۇشەۋىستىي پەرى خان گيان ناتروكىنن

بىدەنگىيەك بوو بە شىعر

بەفر وتى:

-تۆ نانوويت و منىش نانووم

من دلدارىكم دوژمن دار

چاۋى لىكىنم

تەۋىلى بەرزىم دائەنم

ئەى تۆ بۇچى ؟!

حاجى وتى:

-من ئىشكىچى يارەكەتم، لەو رۇژەۋە، ئەو پىي وتىم

بەفر دلى داۋە بەمن، لەۋكاتەۋە شىعرم چىراى

داگىرساۋى سەر تەۋىلتەۋە ھەتا ئەمرم

خۇشەۋىستىت لە كارۋانى

ئەم دەروۋنە كۆچەرەدا

پىشەنگىكەۋ لە دۋايەۋە.. مەنزل.. مەنزل

رپى سوۋتانى لەگەل ئەبىرم.

شەۋ گۆمىكى سىپى و مەنگە، حاجىش بالايەكى سوۋرە

لەناۋ ئەۋدا دىتو ئەچى، زامى دلى ئەتروكىنى.

ئازارىكەۋ بەچۋار مشقى دانىشتۋەۋە قەلەمىكەۋ

لە گىرفانى "كۆيە" دايە، پرتەى چىراۋ لىدانى دلى وشەكان

لەيەك ۋەختا لەسەر رانى كەۋتنە سەما

ئەگەر منم لە فىراقىان كزەم لە جەرگەۋە دى

ئەگەر دڭە وەككوو جەرگم دەلئىي ئەوا سووتا (6)  
هەناسەى بەيتىكى تازە بوو بە ھالائو  
رۇيى و خۇي نووسان بە چاوى پەنجەرەوہ..  
تويژالى تەم ھەردوو ديوى لەيەكترى دابريوہ..  
لەوديو بەفر ھەر ئەبارئو ئەنیشيتە سەر زەمىنى  
بەخشندە دەست، لەم ديو قەئەم بەژن و بالاي  
خەمەكانى كورد ئەپيوى، بەناويا شۇر ئەبيتەوہ..  
لەوديو ترووسكە دوورەكەى ھەيبەت سولتان

كز بوو

كز تر

كوژايەوہ

بەفر نەنووست.. لەم ديويش چاو، چاوى حاجى برايمۇك

ئەويش نەنووست

بەفر لەوديو.. وشە لەم ديو

بەيەگەوہ ئەبارئو، گشت ئەندامى

لەشى سروودى ئەم خاكە شيرينەيان

سپى ئەگرد!

\*

ئەوا ئىستەيش شەختە رپيە

دەرياچە بەستى و رپوييەك (7)

پيش كاروان كەوت

لەناو ئاوينەى سەھۆل دا

سەرى ئەسپە كەحىلەكان گەورەترن  
بالاى دئدار.. بئندترن..  
سەلكەپېشمو.. رەختو.. قەلپۆز  
لەناو ئەودا.. زۆر جوانترن  
تەقەى سمو.. پرمەو.. كورپۇن  
هۆبەھۆو.. ھاوارى خىلى برايمۆك  
دارستانى ئەو دەنگانەن، تىكپۇزاون  
بەفر ئەبارى، كلوو پەپوولەى وەريوى  
سەر ردىن و سميلى بابرى كورگەلن  
تارمايى مير كەوتۆتە دووى جى پىو جى سم  
پىوى بەسەر سلىكى كرد..  
پىوى كلكى ترسى بزواند..  
ئا لىرەدا. سنگى سەھۆل قلىشاوہ.  
گەپرايەوہ..  
كاروان پۇيشت  
تارمايى ھات.. شريخەيەك.. دووان و سيانو..  
بوومەلەرزەى قىرمەژنو.. ھەرەسى دوور  
تا ئاسمانيش ھەورى لۆكەى  
خستە ناو كونە گوپپەوہ..  
برايمۆك.. نەگەيشتە جى  
ماچو مووچى .. گول و بەفرە  
گول و بەفر.. تابلۇيەكيان لەناو سەرى

مندا نهخشان  
رەشەبا هات.. بردی و لەسەر  
تەویلی شاخ شەکانیەو  
بەفر تارای گرتۆتەو  
بەفر ناوی پەری خانە  
لەناو ئاوینە سەھۆلدا..  
رەنگی سپی و.. ئەرخەوانیی  
هەئەلەرزن و لەرزینیان  
سەمای سروودی ناو گەرووی کێوەکانە  
بەفر ئەباری  
برایمۆک.. پالکەوتووو..  
رووی لە دوندە  
برایمۆک.. خەو ئەبینی و.  
نەشنووستووو.

\*

ئەمجاریان برایمۆک ئەبی بە من:  
مندال بووم و بەیانیهك چاوی سەرسامیم هەلگۆفت  
ئەوا ریز.. ریز.. هیمن.. هیمن..  
ئاسمان شتیکی زۆر سپی رۆئەکاتە حەوشەکەمان..  
هاوارم کرد: "دایە.. وەرە شەکر باریی"  
"ئەو بەفرە.. کورم.. بەفرە"  
-دایە بەفر ؟ ئەم میوانە تازەیه من یەکەم جارە کە ئەیبینم،

"دايه جوانه" ..

ئەچوومە بەر پەنجەرەكە، كلووم ئەژمارد ..

يەك .. دوو .. سى .. دە .. پانزە .. ئەئەژمىرران،

خەيالە بچكۆلانەكەم بالى ئەگرت:

"بەفر فرمىسى فرىشتەى ھەورەكانە، وەكوو دايكەم

ئەويش ئەگرى، فرمىسى پەرى و فرىشتە تەواو نابن،

بەفر لەو لۆكەيەش ئەچىت

كە ھەللاجەكەى ئەو رۆژە ..

بۆ ئىمەى شى ئەكردەو ..

خو ھەللاجىكى گەورەىە "

خەيالە بچكۆلانەكەم گەورە ئەبوو:

"دنيا پالتۆيەكى سىپى زۆر ئەستوورى لەبەردايە

شەو سىپىيە، بەفر قترى مندالانىش وەك باپىرە

سىپى ئەكات، گەرەكەكەمان سىپىيە، ھەمووشتى

ھەر سىپىيە ..

بەلام كراسەكەى دايكەم

ئاخ .. بەتەنيا ھەر ئەو رەشە!"

لەگىژى ريشكەو پيشكەدا .. چاوەكانەم

وەك بەربىنى چۆلەكەى بن گويسوانەكان

ماندوو ئەبوون

بەفر خەوى لى ئەخستەم،

شەويكى تر ..



ھۇ داياھ خان.. بەفر چىرۆكىكى سىپى ئاودامانە  
بىكەرە بەر ئەم شەوانە..  
داياھ خان گيان! گویت لى نىيە  
وا ئەسپەگەى "برايمۆك"  
لەبەر مالى "پەرى خان" دا.. ئەھىلىنى؟  
خرمە خرمى تەرزەى چاوى.. خاتوو پەرى  
لاواندەنەھى گوئ بانىژەو سەر سەربانە؟!  
ھۇ داياھ خان.. داپىرە گيان  
كەلە پشكۆى ناو ئاگردان  
چاوى سوورىان تىپىپوین  
مىۆژە پەشكە.. لەگەل رپى نەھاتا.. خۆشە  
دەست پى ناكەى.. ھەبوو.. نەبوو..  
دەست پى ناكەى..؟!  
تەماشاکە.. بەفر ھاتۆتە ژوورەوہ..  
گوئ پاگریت.. بو بەیتى خۇى و ھەلەكۆك  
تەماشاکە.. وردیلەكان  
گوئ قووت.. گوئ قووت  
چۆن بۆت ھاتوونەتە سەر چۆك  
داياھ خان گيان.. دامەچلەكى  
ئەوہ بەروون و ئەتەقن  
ھۇ داياھ خان.. داپىرە گيان!  
بەفر، بەروو، كەلەپشكۆ

نەبن.. چىرۆكەكەت

زۆر زوو ئەمرى!.

★

ئەمجارەيان برايمۆك شاعىرىكى دوور ولاتە

زامەكان ئەنووسىتەو، رووى لەتۆيە:

سلەيمانى كچى بەفر، دەزگىرانى وشەى سەوزە

ئەى ھۇنراوہ كەلگەتە چاوپرەشەكەم!

رووم تى نەكەى،

پازەكانم لەناو چاوتا دانەگىرسىن

روو وەرگىرى.. تارىك ئەبم

بەفران بارەو.. لەم دەمەدا.. خۇشەويستىم

سەھۆلە رپى شوانى خەمتە..

بەفران بارەو كۆلوانەكەت

ئەرخەوانىكى مل بەكوپن

لەناو دلما گرتوئىتتەو!

ئەوا ھاتن پۆلە كەوبارپى ئەزمپت

بۇ دىدەنى شىعەرىكى من.. ئەوا ھاتن

ئەوا منىش سەوبەرىكم خستەپرى،

بۇ پيشوازىي.. وا گەپشتن

وا ھاتنە ژوورى ژوورەوہى

ناو ئەم سنگە شەقارەى من.

ئەى پەرى خان!

عەشقت بەفرەو.. دئەم كۆيستان  
لەهەر كۆي بەم.. لە هەر كۆي بی  
نە تۆ ئەچیتەو، نە دئ  
لە كلوت جیا ئەبیتەو!

1979-1976

## پهراویزهکان

(1) گهوه: بهرزی و نزمی لاپال و پوهزی شاخهکان.

(2) باپیژه: باران بارین به باوه.

(3) برایمۆک: بهیتکی میلی کۆنی کوردهواری و داستانیکی پیر له کارهساته، برایمۆکی ههژارو پووته له حهز له (پهری خان) کچی میر دهکات و عاشقی بهکدی ئه بن، که میر بهم دلداریه دهزانی له شهویکی تۆفو کرپوهدا برایمۆک ده رنهکا و ناهیتکی ئه وه شهوه پۆژ بکاته وه، من له م بهپته دا بهته نیا - کارهساتی ده رکدرنه که ی برایمۆک - م گرتوه و کردوومه ته هه وینی قه سیده که، بۆ ئه وه ی خوینه ر به چاکی ئه م بهپته به سهر بکاته وه، با پروانیهته "تحفه ی مظفریه" بهرگی یه که م ل 389-369 له چاپکراوه کانی کۆپی زانیاری کورد، کرداری ئۆسکارمان، پيشه کی و ساخردرنه وه و هیتانه وه سهر پینوسی کوردی (هیمنی موکریانی) - به غدا 1975.

(4) گولی شوپانی: له کۆتایی بهیتی "لاس و خه زال" دا، خه زال داوای ئه و گوله له لاس دهکات، ئه و گوله ش به ته نیا هه ر له عه ممان چنگ ده که ویت، ئاگری عه شق سهر به لاس هه لده گری و ئه پروا و به هه ر ده ردی سهری و ئه شکه نجه یه ک ئه بیته ئه و گوله ی چنگ ده که ویت، به لام بهر له وه ی بگاته لای خه زال، له ریگه ئه که ویتته داوی پیلانیکه وه و ئه پیکری و زامدار ئه بی و ئه مرئ، پروانه هه مان سهرچاوه ی پیشوو ل 368-334.

(5) "میر ده لئ به و مانگی کانوونئ... به چلووی... " ئه م گفتوگۆیه له ده قی به پته که وه وه رگیرون، پروانه هه مان سهرچاوه ی رابردوو.

(6) "ئه گه ر منم له فیراقیان کزه م... " به پته شیعریکی حاجی قادری کۆبی یه .

(7) "ده ریاجه به سته ی ریوییه ک " ئه م تابلۆیه په یوه ندی به تاقیکردنه وه یه کی کۆنی کورده وارییه وه هه یه ، کاتئ له زستاندا گۆمه کان ئه بیه ستر و کاروان ئه یه وئ به سه ریاندا بروات، یه که م جار ریوییه ک پیش خۆیان ئه خه ن، له بهر ئه وه ی ریوییه که گویی سووکتره و زووتر هه ست به وه ئه کات ئه گه ر سه هۆل به ندانه که بتلیسیته وه، ئه وسا ئه سه له میتته وه و کاروان ئاگادار ئه کات.